DOM DETÍ BOŽIEHO MILOSRDENSTVA n. o.

Matice slovenskej 1899/31, 091 01 Stropkov

SMERNICA č. 2/2022

Ochrana a dodržiavanie základných ľudských práv a slobôd prijímateľov sociálnej služby

---

Vydaná v zmysle zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“) a zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“)

X	Meno a priezvisko	Podpis	Dátum
Vypracoval: **funkcia:**	Mgr. Stanislava Hubáčová Riaditeľka Domu detí Božieho milosrdenstva, n.o.		1.6.2022
Schválil: **funkcia:**	Mgr. Stanislava Hubáčová Riaditeľka Domu detí Božieho milosrdenstva, n.o.		1.6.2022

Článok I.
Účel smernice a rozsah platnosti

1) Smernica pre ochranu základných ľudských práv a slobôd prijímateľov sociálnych služieb je vnútroorganizačnou normou zariadenia sociálnych služieb DDBM. Táto smernica nahrádza Smernicu č. 5/2016 Postup pri plnení povinnosti poskytovateľa sociálnej služby pri ochrane života, zdravia a dôstojnosti prijímateľa sociálnej služby.

2) Účelom tejto smernice je stanovenie základných zásad, postupov a podmienok v oblasti dodržiavania základných ľudských práv a slobôd fyzických osôb v predzmluvných vzťahoch ako aj samotných prijímateľov sociálnych služieb, ktorým sa poskytuje sociálna služba a ich rodinných príslušníkov v súvislosti s poskytovaním sociálnej služby.

3) Smernica priamo podporuje plnenie podmienok kvality podľa zákona o sociálnych službách ako prierezový prístup k základným ľudským právam a slobodám, sociálnemu statusu prijímateľa sociálnej služby ako aj v prístupoch k ostatným fyzickým osobám, rodine a komunite.

4) Smernica sa vzťahuje na všetky druhy sociálnych služieb a zamestnancov zariadenia, ktorých pracovná činnosť má vzťah k prijímateľovi sociálnej služby vymedzenému v § 3, ods. 2 zákona o sociálnych službách a § 6 odsek 1 a 2.

5) Smernica vychádza najmä z ustanovení Druhej hlavy Ústavy SR a Zákona o sociálnych službách.

Článok II.
Použité skratky a pojmy

1) V predpise sú použité nasledovné skratky:

DDBM	Dom deti Božieho milosrdenstva, n.o.

2) V predpise sú použité nasledovné pojmy:

Prijímateľ	Prijímateľ sociálnej služby, s ktorým je podpísaná zmluva o poskytovaní sociálnych služieb v zmysle zákona o sociálnych službách
Prevádzka / Zariadenie	Dom deti Božieho milosrdenstva, n.o.
Ústava SR	Zákon č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov
Zákon o sociálnych službách	Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov

Článok III.
Základné ustanovenia

1) Základné práva a slobody sú neodňateľné, neodcudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

2) Povinnosti fyzickým osobám v predzmluvných vzťahoch, prijímateľom a ich rodinným príslušníkom sa ukladajú len v zmysle príslušných ustanovení zákonov alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd. Tejto zásade sa podriaďujú zmluvné vzťahy ako aj interné smernice organizácie zaväzujúce účastníka právneho vzťahu pri poskytovaní sociálnych služieb. Každý zamestnanec organizácie je povinný upozorniť svojho nadriadeného na také ustanovenie interných smerníc alebo zmlúv, o ktorých sa domnieva, že túto zásadu nespĺňajú.

3) Fyzické osoby v predzmluvných vzťahoch, prijímatelia a ich rodinní príslušníci sú vhodným spôsobom upovedomovaní o princípoch zachovávania základných práv a slobôd ako aj o možných dôsledkoch ich porušovania a o dôsledkoch vyplývajúcich zo zodpovednosti za svoje rozhodnutia.

4) DDBM pri rozhodovaní o poskytnutí sociálnej služby, pri rozhodovaní o rozsahu, spôsobe a cene za poskytnuté sociálne služby ako aj pri vykonávaní odborných, obslužných a ďalších činností v súvislosti s poskytovaním sociálnej služby zachováva princípy nediskriminácie.

5) Zhromažďovanie údajov o prijímateľovi, jeho zdravotnej a sociálnej situácii, rodinných a majetkových pomeroch ako aj ostatných biografických údajov sa vykonáva výlučne v súvislosti s poskytovaním sociálnej služby, podľa ustanovení zákona o sociálnych službách a zásad pre ochranu osobných údajov. Informácie o prijímateľovi sa poskytujú podľa spracovaných zásad informačnej stratégie, určenými pracovníkmi a len oprávneným osobám.

6) Zamestnanci DDBM aktívne zabezpečujú ochranu prijímateľov pred neľudským alebo ponižujúcim zaobchádzaním, trestaním, vykorisťovaním, násilím a zneužívaním. Zanedbanie tejto povinnosti sa považuje za hrubé porušenie pracovných povinností.

7) V prípade pochybností o vhodnosti zvolených opatrení v oblasti dodržiavania základných práv a slobôd poverený zamestnanec komunikuje daný problém s oficiálnymi inštitúciami SR pre dodržiavanie základných práv a slobôd.

Článok IV.
Ochrana ľudského života a zdravia. Bezpečnosť a ochrana prijímateľov

1) Ochrana ľudského života je prioritná. Každý má právo na ochranu zdravia.

2) Zamestnanci DDBM musia konať spôsobom, ktorý zabezpečuje ochranu života osôb nachádzajúcich sa v prevádzke. V prípade zdravotnej udalosti sú povinní poskytnúť prvú pomoc a neodkladne privolať lekársku pomoc.

3) Prijímateľ má právo odmietnuť aplikáciu liečebných zákrokov a postupov. Ak prijímateľ napriek náležitému vysvetleniu dôsledkov odmieta potrebnú zdravotnú starostlivosť, DDBM si od neho vyžiada vyjadrenie o jej odmietnutí v písomnej alebo v inak preukázateľnej forme. O odmietnutí DDBM informuje opatrovníka, zákonného zástupcu.

4) Podľa zákona o zdravotnej starostlivosti možno prijímateľa prevziať do ústavnej zdravotnej starostlivosti bez jeho súhlasu ak: prijímateľ v dôsledku duševnej choroby alebo s príznakmi duševnej poruchy alebo duševnej choroby ohrozuje seba alebo svoje okolie alebo ak hrozí vážne zhoršenie jeho zdravotného stavu, - ide o stavy, pri ktorých sú ohrozené životne dôležité funkcie a sú nutné život zachraňujúce výkony a neprerušované sledovanie životne dôležitých funkcií.

5) DDBM na redukciu výskytu násilia medzi prijímateľmi a na predchádzanie násilia zabezpečuje informovanie zákonných zástupcov ako aj opatrovníkov o agresivite prijímateľov zbavených spôsobilosti na právne úkony.

6) Pre zabezpečenie ochrany zdravia a života osoby nachádzajúcej sa v prevádzke je každý zamestnanec oprávnený privolať príslušníka Policajného zboru SR alebo Mestskej polície.

7) Uplatňovanie si základných práv a slobôd nesmie ísť na úkor základných práv a slobôd inej osoby. Každý zamestnanec organizácie je povinný upozorniť svojho nadriadeného ak sa domnieva, že táto zásada je konaním niektorej osoby porušená.

8) DDBM poskytuje sociálne služby v bezpečnom prostredí. Preto môže prijať opatrenia na zaistenie bezpečnosti svojich prijímateľov vzhľadom na ich zdravotný stav a identifikované riziká plynúce z ich stavu a poskytovania sociálnych služieb. Opatrenia na zaistenie bezpečnosti nesmú neoprávneným spôsobom zasahovať do základných práv a slobôd.

9) V prípade, že prijímateľ si uplatňuje základné práva a slobody spôsobom, ktorý môže ohroziť jeho majetok, zdravie alebo život, je na dôsledky svojich rozhodnutí upozornený s využitím metód sociálneho poradenstva alebo prostredníctvom iných odborných činností. Pri pokračovaní takéhoto konania môže byť upovedomený opatrovník/ zákonný zástupca prijímateľa.

10) DDBM môže ukončiť poskytovanie sociálnej služby s prijímateľom, ktorý vedome a so spôsobilosťou na právne úkony, koná spôsobom narušujúcim základné práva a slobody iných fyzických osôb, vrátane zamestnancov a ani po upozornení o dôsledkoch takéhoto konania od neho neupustil. Takéto rozhodnutie musí byť podložené odbornými záznamami najmä zo sociálneho poradenstva.

11) Každý prijímateľ má právo na poskytnutie sociálnej služby podľa stupňa odkázanosti na sociálnu službu a podľa stupňa zdravotného postihnutia a na takú sociálnu ochranu, akú zaručujú právne predpisy upravujúce poskytovanie sociálnej služby.

12) Každý prijímateľ má právo na bezpečné prostredie, ktoré ho chráni najmä pred neľudským alebo ponižujúcim zaobchádzaním, trestaním, vykorisťovaním, násilím, zneužívaním, okradnutím alebo poškodením zdravia a to od akejkoľvek inej fyzickej osoby.

13) Každý prijímateľ má právo na bezpečné prostredie, ktoré ho primeraným spôsobom ochráni pred vlastným neuvedomelým konaním, ktorým si môže spôsobiť ujmu na vlastnom majetku, zdraví alebo na živote.

14) Pri poskytovaní sociálnych služieb sa nepoužívajú prostriedky netelesného a telesného obmedzenia prijímateľa. Prostriedky tohto druhu môžu byť použité len za predpokladu, že je priamo ohrozené zdravie alebo život prijímateľa alebo iných fyzických osôb, a to len na čas nevyhnutne potrebný na odstránenie priameho ohrozenia. Podrobnosti ustanovuje osobitná

smernica.

15) Ak je to pre ochranu prijímateľov potrebné, DDBM môže obmedziť pohyb cudzích osôb vo svojich prevádzkach a vymedziť priestory so zákazom vstupu alebo s povinnosťou oznámiť vstup do budovy službukonajúcemu zamestnancovi a dodržiavať jeho pokyny.

16) Pohyb prijímateľov v prevádzkach a mimo nich sa v zásade neobmedzuje. Z dôvodu ohrozenia života a zdravia prijímateľov nie je možný ich vstup do prevádzkových miestností (kotolňa). DDBM si vyhradzuje právo obmedziť voľný pohyb prijímateľov pre ochranu zdravia prijímateľov, ktorí trpia poruchami orientácie v priestore a čase, a pri ktorých hrozí iné neprimerané riziko ujmy na živote, zdraví alebo majetku pri samostatnom opustení zariadenia. Toto riziko sa posudzuje odbornými postupmi individuálne a vedie sa o ňom príslušný záznam.

17) DDBM zabezpečuje počas mimoriadnej situácie prednostne ochranu svojich prijímateľov pri vykonávaní evakuácie z ohrozeného územia. Riadenie ochrany obyvateľstva ako takého je v pôsobnosti obvodného úradu. Prevádzka má vypracovaný plán evakuácie.

Článok V.
Spôsobilosť na práva a osobná sloboda

1) Každý má spôsobilosť na práva. - Osobná sloboda sa zaručuje.

2) DDBM umožňuje všetkým prijímateľom sociálnych služieb prístup k pomoci, ktorú môže potrebovať pri uplatňovaní svojej právnej spôsobilosti a ktorou je najmä pomoc pri uplatňovaní práv podľa osobitných predpisov, súčinnosť pri spisovaní návrhov na súd na začatie konania o obmedzení alebo vrátení spôsobilosti na právne úkony, poskytovanie sociálneho alebo iného poradenstva v oblasti uplatňovania práv a právom chránených záujmov, vypisovaní tlačív, pri písomnej komunikácii v úradnom styku a vybavovaní iných vecí v záujme prijímateľa.

3) Všetci zamestnanci sú poučení o tom, že zbavenie a obmedzenie spôsobilosti na právne úkony nezbavuje prijímateľa práva na vlastný názor a na jeho vyjadrenie, práva na rozhodovanie sa vo veciach bežného života a miery spolupráce s odbornými zamestnancami ako aj ostatných základných práv a slobôd zakotvených v Ústave SR. Zamestnanci nesmú svojvoľne interpretovať rozsah zbavenia spôsobilosti na právne úkony a svojvoľne obmedzovať prijímateľa v oblastiach, na ktoré sa zbavenie spôsobilosti na právne úkony nevzťahuje.

4) Zbavenie spôsobilosti na právne úkony nie je dôvodom na neskúmanie podnetov, návrhov, pripomienok a sťažností prijímateľa, nerešpektovanie jeho rozhodnutí a odmietnutí a ani dôvodom na obmedzovanie jeho pohybu a kontaktu so zvolenými osobami.

Článok VI.
Nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia

1) Nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená.

2) Každý prijímateľ je primeraným spôsobom poučený o dôsledkoch svojho rozhodnutia a zodpovednosti za svoje konanie. Rodinní príslušníci prijímateľov sú primeraným spôsobom poučení o tom, že zamestnanci nemôžu rešpektovať ich pokyny alebo požiadavky, ktoré by dotknutého prijímateľa obmedzili na základných právach a slobodách.

3) Bez písomného súhlasu prijímateľa nie je možné vystavovať záznamy z aktivít, pri

ktorých by bol zachytený zvuk a/alebo obraz a z ktorého by bolo možné prijímateľa identifikovať. Myslí sa tým najmä vystavovanie záznamov audio, video a fotografie. Nedovolené vyhotovovanie takýchto záznamov sa považuje za porušenie práva na súkromie a to bez ohľadu na to, kto a z akých dôvodov záznam vystavil.

4) Súhlas s vystavením fotografie sa nevzťahuje na vystavenie lokálnej fotografie celistvosti a stavu kože prijímateľa pre potreby vedenia ošetrovateľskej dokumentácie. Takáto fotografia sa považuje za dokument vystavený v súvislosti s poskytovaním sociálnych služieb a spracováva sa podľa zásad pre ochranu osobných údajov.

Článok VII.
Dobrovoľnosť pri vykonávaní prác a služieb. Právo na prácu

1) Od žiadneho prijímateľa nie je možné vynucovať prácu alebo službu alebo jej vykonaním podmieniť poskytnutie sociálnej služby.

2) Občania majú právo na prácu. V prevádzke DDBM je vykonávanie práce a služieb zo strany prijímateľov dobrovoľné a na základe vzájomnej dohody. Za splnenia zákonných predpokladov upraví takýto vzťah zmluva podľa osobitného zákona.

3) Za vykonávanie prác a služieb v prospech prevádzky DDBM sa nepovažuje účasť prijímateľa na odborných činnostiach ako je napríklad rozvoj pracovných zručností alebo iné činnosti dohodnuté v rámci plnenia cieľov individuálneho plánu v zmysle zákona o sociálnych službách.

4) Za vykonávanie prác a služieb v prospech prevádzky DDBM sa tiež nepovažuje aktívna spoluúčasť prijímateľa na vykonávaní sebaobslužných úkonov a úkonov bežnej starostlivosti o domácnosť ako aj na činnostiach, ktoré sú súčasťou odborných postupov pri jeho aktivizácii, socializácii, udržiavaní sociálneho statusu a osobnej integrity. Takáto činnosť je zakomponovaná do služby a popísaná v odbornom postupe.

Článok VIII.
Zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a ochrana mena

1) Každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

2) Spôsob komunikácie so záujemcom o sociálnu službu, prijímateľom a jeho rodinnými príslušníkmi sa vedie podľa zásad a pravidiel sociálnej komunikácie. Korešpondencia je súčasťou spracovávania osobných údajov. Osobné rozhovory sa vedú v priestore na to vyčlenenom, ktorý zabezpečuje ochranu súkromia a vyslovenej informácie pred počúvaním neoprávnených osôb.

3) Pri oslovovaní prijímateľa sa používa jeho titul a priezvisko s pripojením oslovenia „pán/pani“. V neformálnom bežnom styku prvokontaktných pracovníkov sa prijímateľ oslovuje spôsobom, ktorý si sám určí. Ak si to prijímateľ vyžaduje, je prípustné mu tykať. Pri deťoch sa volí oslovenie detí a komunikácia s deťmi primeraná ich veku a vývoju.

4) Je neprípustné oslovovať alebo označovať v písomnostiach a v komunikácii zamestnancov medzi sebou alebo s inou osobou číslom ich spisu, diagnózou, stavom mobility („ležiak“), negatívnou charakterovou vlastnosťou alebo prejavom správania, etnickou skupinou, respektíve iným znakom nahradzujúcim meno, namiesto jeho štandardného oslovenia. V prípade vedenia odborných záznamov sa tieto môžu označiť evidenčným číslom spisu prijímateľa sociálnej služby. Takéto označenie však slúži len pre administratívne účely evidencie.

5) Zamestnanci sú povinní oznámiť nadriadenému také konanie prijímateľov a ich rodinných príslušníkov alebo iných osôb, ktoré smerujú k poškodeniu osobnej cti, dobrej povesti a ochrany mena iných prijímateľov.

6) Špecifické opatrenia sú súčasťou domáceho poriadku alebo iných pravidiel.

Článok IX.
Ochrana pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života

1) Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

2) Všetky informácie získané o prijímateľovi, rodinnom príslušníkovi alebo o spoločne posudzovanej osobe sú predmetom ochrany osobných údajov. Tieto údaje sa získavajú výhradne pre účely poskytovania sociálnej služby a pre zabezpečenie zdôvodnených rozhodnutí pri odborných činnostiach a pre lepšie spoznanie a pochopenie prijímateľa a jeho situácie. Nezhromažďujú sa tie údaje, ktoré nemajú vzťah k poskytovanej službe.

3) Výpovede prijímateľa, rodinných príslušníkov alebo inej blízkej osoby určené pre záznamy v odborných diagnostikách nie sú vynucované od žiadnej osoby, ani zisťované bez jej vedomia alebo súhlasu, ak je súhlas výslovne potrebný. V prípade odmietnutia podať potrebnú informáciu je osoba informovaná o tom, že odmietnutie sa zapíše do diagnostiky namiesto údaju. Je zakázané pri zisťovaní údajov a pri vedení rozhovoru používať manipulatívne praktiky, nátlak, alebo podmieňovať požadovaným údajom poskytovanie sociálnej služby.

4) Fyzická osoba je poučená, odmietnutie ktorých údajov má za následok nemožnosť uzavrieť zmluvu o poskytovaní sociálnej služby.

5) Zamestnanci zabezpečujúci kontakt s rodinou sú oboznámení s rodinnou situáciou prijímateľa a poznajú príbuzných osobne. Sociálny pracovník spolupracuje s príbuznými a rodinou prijímateľa a v prípade potreby im poskytuje sociálne poradenstvo.

6) Každý zamestnanec má právo podať sociálnemu pracovníkovi podnet na preverenie situácie, ak pozorovaním zistí, že kontakt prijímateľa s rodinou alebo inou osobou negatívne vplýva na prijímateľov majetok, psychický a fyzický stav a správanie. Sociálny pracovník má právo tento stav preveriť v rámci sociálneho poradenstva a viesť o tom príslušný odborný záznam.

Článok X.
Sloboda pohybu a pobytu

1) Sloboda pohybu a pobytu sa zaručuje.

2) Prevádzka neobmedzuje pohyb prijímateľov s výnimkou popísanou v čl. 4.

3) Prevádzka si vyhradzuje právo pre zaistenie bezpečia svojich prijímateľov evidovať prítomnosť prijímateľov v prevádzke, ich neprítomnosť.

4) V prípade, že prevádzku chce prechodne opustiť osoba zbavená spôsobilosti na právne úkony, posúdi sa účel a miesto pobytu so zameraním na riziká a prijímateľovi môže byť pridelený sprievod alebo je vyzvaný právny zástupca na zabezpečenie sprievodu. Toto vyhodnotenie sa urobí aj pri osobe so spôsobilosťou na právne úkony, ktorej zdravotný stav môže spôsobiť jej ohrozenie pri pohybe mimo prevádzku najmä z dôvodu zmätenosti v čase a priestore, zníženej pohyblivosti a výdrže, nekontrolovateľnej dehydratácie, rizika upadnutia do kómy, epileptického záchvatu alebo z iných závažných zdravotných dôvodov. Takejto osobe je pridelený sprievod.

5) Zamestnanci prevádzky DDBM v rámci podpory integrity osobnosti, sociálneho statusu a sociálneho začlenenia podporujú čo najčastejší pobyt prijímateľov mimo prevádzku a využívanie akýchkoľvek verejných a súkromných služieb ako aj vykonávanie aktivít bežného života v komunite.

6) Obmedzenie pohybu osoby z dôvodu nutnosti prijať fyzické obmedzenie podľa § 10 zákona o sociálnych službách sa eviduje v predpísanom registri obmedzení a ohlasuje sa Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny SR podľa zákona.

7) Za obmedzenie slobody pohybu prijímateľov sa nepovažuje

a) všeobecne fixácia imobilného prijímateľa, ktorý nie je schopný samostatného pohybu

b) fixácia prijímateľa popruhmi v rampe alebo inom zariadení pri vykonávaní úkonov osobnej hygieny

c) fixácia prijímateľa pri nácviku pohybu alebo pri fyzioterapii

d) iné obmedzenie na základe odporúčania lekára a zrejmé zo zdravotníckej dokumentácie

e) obmedzenie pohybu na základe opatrení pri mimoriadnej udalosti alebo živelnej pohrome alebo z iných zákonných dôvodov pri zabezpečovaní požiarnej a civilnej ochrany

8) Na fixáciu prijímateľa sa nesmú používať žiadne prostriedky (napr. obväzy, plachta, opasok, popruhy na fixáciu predmetov, zvierat a pod.), ktoré nie sú k tomuto účelu priamo určené. Výnimkou je použitie prostriedkov telesného obmedzenia podľa § 10 zákona o sociálnych službách.

9) Prijímateľ nie je pri poskytovaní sociálnych služieb v prevádzke držaný proti svojmu rozhodnutiu. Ak odmieta poskytovanie sociálnych služieb, postupuje sa ďalej podľa odborných postupov sociálneho poradenstva a hľadá sa adekvátne riešenie.

10) Prevádzka si vyhradzuje právo monitorovať pohyb osôb vo svojich priestoroch a určiť priestory, kde je pohyb cudzích osôb výslovne zakázaný. Tieto priestory sú popísané a označené.

Článok XII.
Sloboda myslenia, svedomia, náboženského vyznania

1) Sloboda myslenia, svedomia, náboženského vyznania a viery sa zaručujú. Toto právo zahŕňa aj možnosť zmeniť náboženské vyznanie alebo vieru. Každý má právo byť bez náboženského vyznania. Každý má právo verejne prejavovať svoje zmýšľanie.

2) Prevádzka umožňuje slobodný prejav myslenia, vyjadrenie svojich názorov ako aj náboženského presvedčenia a praktizovania osobnej viery.

3) Každý prijímateľ má právo zúčastniť sa aktivity duchovného charakteru, ako aj takúto aktivitu odmietnuť. Pri aktivitách mimo prevádzky sa neskúma, či je organizácia registrovaná na Ministerstve kultúry SR, pokiaľ o takúto informáciu nepožiada prijímateľ alebo jeho zákonný zástupca.

4) Nie je dovolené náboženským organizáciám a spoločnostiam vykonávať v prevádzkach nábor do spoločenstva a organizovať aktivity, ktoré smerujú k získavaniu členov spomedzi prijímateľov a ani od nich získavať dary alebo podmieňovať svoje duchovné aktivity a služby v prevádzke darmi alebo poplatkami od prijímateľov.

5) Zamestnanci v rámci individuálneho prístupu ku prijímateľom, majú právo viesť záznam o jeho vierovyznaní alebo náboženskom presvedčení, ak ho dobrovoľne oznámi alebo vyjadrí a v prípade ak si to prijímateľ želá, môžu s ním o tomto presvedčení viesť rozhovor. Nie je dovolené zamestnancom vyvracať, kritizovať, bagatelizovať, zosmiešňovať alebo inak znevažovať alebo spochybňovať náboženské a duchovné presvedčenie a cítenie prijímateľov ani využívať takéto rozhovory na zmenu ich presvedčenia.

Článok XIII.
Sloboda prejavu a právo na informácie

1) Sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

2) Každý prijímateľ má právo vyjadriť svoj názor formou a spôsobom, ktorý mu je v prevádzke ponúknutý, alebo si zvoliť inú formu, ktorá nezasahuje do základných práv a dôstojnosti iného človeka. Podrobnosti o týchto opatreniach sú uvedené v príslušných interných dokumentoch prevádzky.

3) V prípade potreby sú prijímatelia, ich právni zástupcovia a rodinní príslušníci poučení o vhodnosti alebo nevhodnosti spôsobu akým vyjadrujú svoje názory ako aj o možných dôsledkoch, ak takýto prejav zasahuje do základných práv a slobôd iného človeka.

4) Každý prijímateľ má možnosť slobodného prístupu k informáciám najmä prostredníctvom televízie, rozhlasu, novín a internetu. Taktiež môže využiť ďalšie možnosti ako je napríklad zákon o slobode informácií ako aj svoju účasť na aktivitách a podujatiach verejného aj súkromného charakteru podľa svojich možností a záujmu. Prevádzka nemonitoruje účasť prijímateľa na takýchto aktivitách, ktoré si vyhľadá sám mimo prevádzku.

5) DDBM nepovoľuje vo svojich priestoroch šírenie informácií, ktoré smerujú k potláčaniu ľudských práv a slobôd, šíreniu nenávisti, xenofóbie, rasizmu alebo sú iným spôsobom v rozpore s platnými zákonmi Slovenskej republiky.

Článok XIV.
Ostatné základné práva

1) Príslušnosť ku ktorejkoľvek národnostnej menšine alebo etnickej skupine nesmie byť nikomu na ujmu. prijímatelia sú primeraným spôsobom vedení k vzájomnej tolerancii a k tolerancii voči zamestnancom. Zamestnancom je zakázané vyjadrovať sa znevažujúco alebo nenávistne o iných národnostiach alebo etnických skupinách alebo podporovať v takomto vyjadrovaní prijímateľov.

Článok XV.
Pravidlá pre ochranu práv prijímateľa sociálnej služby pred predsudkami a negatívnymi hodnoteniami

1) K zamedzeniu porušovania práv prijímateľa sociálnej služby sú v prevádzkach zavedené jasné pravidlá, ktorými sa musia riadiť všetci zamestnanci. Zároveň sú zamestnanci školení v problematike interných postupov pre dodržiavanie základných práv a slobôd ako aj v správnej komunikácii s prijímateľom.

2) Pravidlá pre správanie sa zamestnancov vyjadruje najmä etický kódex, ktorý je osobitnou smernicou k podpore dodržiavanie základných práv a slobôd v organizácii.

3) Priamy dohľad nad dodržiavaním ľudských práv prijímateľov v sociálnych službách DDBM má sociálny pracovník.

Článok XVI.
Preventívne opatrenia a kontrolné opatrenia

1) V súlade s touto smernicou a ostatnými internými predpismi prevádzok DDBM zabezpečuje:

- školenie zamestnancov k postupom, pravidlám a podmienkam dodržiavania základných ľudských práv a slobôd pri poskytovaní sociálnych služieb,

- pravidelné zisťovanie spokojnosti prostredníctvom dotazníka 1x ročne, ktorý vyhodnocuje a o výsledku informuje prijímateľov prostredníctvom web stránky a tiež prostredníctvom informačných tabúľ. DDBM využíva metódu riadeného rozhovoru, kedy prijímateľ má priestor vyjadriť svoju spokojnosť alebo nespokojnosť rozhovorom s pani riaditeľkou. Príbuzní a iné návštevy majú možnosť sa vyjadriť pri každej návšteve v DDBM.

- poučenie prijímateľa je pri nástupe v jemu zrozumiteľnej forme a obsahu sociálnym pracovníkom o tom, aké má práva a povinnosti v súlade s touto smernicou a príslušnými pravidlami pre prevádzku,

- hodnotenie prijatých postupov, pravidiel a podmienok a ich prípadná úprava,

- dodržiavanie ľudských práv vo všetkých činnostiach zameraných na prijímateľa, - pravidelnú supervíziu, ktorá napomáha zvyšovať kvalitu odbornej práce a podnecovať osobnostný rozvoj zamestnancov (napr. napomáha identifikovať vlastné predsudky, stereotyp, ktoré by mohli mať za následok diskriminačné správanie voči určitej skupine alebo skupinám prijímateľov).

2) Kontrola dodržiavania ľudských práv a slobôd sa môže vykonať kedykoľvek. Kontrola sa vykonáva rozhovorom s prijímateľmi, nahliadnutím do evidencie porušovania práv a slobôd a preverením dodržiavania preventívnych a nápravných opatrení.

3) Kontrolu môžu vykonávať: - Riaditeľ - Sociálny pracovník

Článok XVII.
Záverečné ustanovenia

1) Táto smernica je platná dňom podpisu riaditeľkou DDBM, n.o. s účinnosťou od 01.06.2022 a nahrádza Smernicu–5/2016 Ochrana a dodržiavanie základných ľudských práv a slobôd prijímateľov sociálnej služby

2) Táto smernica je záväzná tak pre všetkých zamestnancov DDBM n.o., ako aj pre prijímateľov soc. služby.

V Stropkove dňa 1.06.2022

Mgr. Stanislava Hubáčová
riaditeľka